УДК 658.5:005.21

О.М. БОНДАРЧУК, канд. техн. наук, доц., С.О. КІНДРИЦЬКА, студентка
Криворізький національний університет

ВИБІР СТРАТЕГІЇ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Проблеми забезпечення сталого розвитку підприємств є особливо значущими, оскільки від якості розвитку окремих суб'єктів господарювання залежить стан національної економіки загалом. В умовах воєнного стану більшість вітчизняних підприємства розвиваються вкрай нестійко. Ця обставина обумовлена високою схильністю підприємств до кризових процесів, що відбуваються в національній та світовій економіці, низьким рівнем конкурентоспроможності, а також моральним і фізичним зносом техніко-технологічної бази. У зв'язку з цим актуальним є розуміння та адекватне економічній ситуації використання принципів забезпечення підприємствами прибутковості господарської діяльності. Досягнення високого рівня прибутковості є необхідною умовою досягнення окупності та можливого самофінансування діяльності в наступних циклах її здійснення, а також знижує ризики втрати фінансово-кредитних ресурсів, що у сукупності формує достатню фінансову базу для розвитку у довгостроковій перспективі.

Стійкий розвиток підприємства з економічної точки зору є поступальним процесом трансформації діяльності, обумовлений накопиченням визначеного обсягу кількісних змін, викликаних зростанням відповідних параметрів виробництва, що призводить до структурних зрушень у виробничих та фінансових ресурсах [1]. За рахунок цього можливе формування якісно нового рівня діяльності підприємства та забезпечення конкурентоздатності як на поточному етапі, так і в майбутньому. Відомо, що основним джерелом фінансування розвитку підприємства є його прибуток, і відповідно прибуток отриманий підприємством у процесі господарської діяльності визначає його можливості для стійкого розвитку. З цієї позиції важливим є розуміння процесу визначення прибутку підприємства та розробка адекватної стратегії її формування.

Серед основних стратегій формування прибутку підприємства можна виділити наступні [2, 3]:

стратегія максимізації прибутку передбачає, що всі управлінські рішення ухвалюються з метою отримання максимально можливого прибутку за кожним видом господарської діяльності при граничних цінах та мінімальних витратах. Підприємства, які приймають подібну стратегію, як правило, не здійснюють фінансування витрат, які не пов'язані з отриманням негайної вигоди (соціальні витрати та на науково-дослідні роботи, утримання нерентабельних виробництв і т.п.). Такий підхід може використовуватися підприємством короткостроково.

стратегія оптимізації прибутку направлена на досягнення максимального прибутку не за кожною операцією (видом діяльності чи видом продукції), а загалом по підприємству. При цьому можливе збереження окремих тимчасово збиткових виробництв, які забезпечують зайнятість працівників; фінансування соціальних виплат, витрат на страхування, підготовку та перепідготовку кадрів тощо. Стратегія спрямована на розвиток підприємства і може використовуватися протягом тривалого часу;

стратегія достатнього прибутку направлена на отримання прибутку, що покриває просте відтворення виробництва. Підприємства, що обрали цю стратегію, балансують на межі прибутковості та намагаються повністю використовувати наявні виробничі потужності та ресурси, щоб забезпечити повну зайнятість робітників та службовців, реалізують продукцію за цінами нижчими від ринкових, що не завжди забезпечує покриття понесених витрат. Така стратегія можлива при несприятливих етапах життєвого циклу підприємства – при виході з кризи або при економічному спаді;

неприбуткова стратегія спрямована на забезпечення виживання підприємства та збереження виробничих й трудових ресурсів. Підприємства, що притримуються цієї стратегії, виробляють продукцію без орієнтації на вимоги ринку, реалізують продукцію за цінами на рівні або нижче собівартості без урахування фінансових можливостей. Такі підприємства, як правило, є збитковими, а використання такої стратегії здатне привести їх у перспективі до банкрутства.

В різні періоди розвитку лідерів ГМК нашого регіону вони мали різну прибутковість. Так, до глобальної економічної кризи 2008 року рентабельність досягала 230-280%, а сьогодні більшість з них збиткові. Тому формування рішень виходу з такого стану з врахуванням реалій та перспектив при відновленні України після війни є необхідним інструментом забезпечення стійкості підприємства.

Список літератури

1. **Семенов А.Г.** Стратегічне управління підприємствами : навч. посібн. Запоріжжя : Вид-во КПУ, 2010. 400 с.

2. **Москаленко В.В.** Моделі та методи стратегічного управління розвитком підприємства : монографія. Харків : Видавництво «Точка», 2018. 208 с.

3. **Харченко Т. М.** Удосконалення стратегії сталого розвитку в системі стратегічного менеджменту підприємства. *Вісник Сумського національного аграрного університету.* Серія : Економіка і менеджмент. 2019. Вип. 2. С. 62-66.